

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-637/17

Cogeco Communications Inc.
prieš
Sport TV Portugal SA ir kt.

(*Tribunal Judicial da Comarca de Lisboa* prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

2019 m. kovo 28 d. Teisingumo Teismo (antroji kolegija) sprendimas

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – SESV 102 straipsnis – Lygiavertiškumo ir veiksmingumo principai – Direktyva 2014/104/ES – 9 straipsnio 1 dalis – 10 straipsnio 2–4 dalys – 21 ir 22 straipsniai – Ieškiniai dėl žalos atlyginimo, pateikti pagal nacionalinę teisę dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo – Nacionalinių sprendimų poveikis – Senaties terminas – Perkėlimas – Laikinas taikymas“

1. *Konkurencija – Sąjungos teisės normos – Taikymas nacionaliniuose teismuose – Ieškinys dėl žalos, atsiradusios dėl konkurencijos taisyklių pažeidimo, atlyginimo – Direktyva 2014/104 – Perkėlimas – Taikymo „ratione temporis“ sritis (Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/104 21 ir 22 straipsniai)*
(žr. 25–30 punktus)
2. *Prejudiciniai klausimai – Teisingumo Teismo jurisdikcija – Reikšmingų Sąjungos teisės nuostatų nustatymas – Klausimų performulavimas (SESV 267 straipsnis)*
(žr. 35 punktą)
3. *Dominuojanti padėtis – Piktnaudžiavimas – Draudimas – Tiesioginis veikimas – Privačių asmenų teisė reikalauti atlyginti patirtą žalą – Taikymo tvarka – Priežastinis ryšys – Nacionalinės teisės taikymas – Sąlygos – Naudojimosi Sąjungos teise ir nacionaline teise suteiktomis teisėmis būdų lygiavertiškumo principo paisymas – Sąjungos teisės veiksmingumo principo paisymas (SESV 102 straipsnis)*
(žr. 38–44 punktus)

4. *Dominuojanti padėtis – Piktnaudžiavimas – Draudimas – Tiesioginis veikimas – Privačių asmenų teisė reikalauti atlyginti patirtą žalą – Naudojimosi būdai – Senaties terminai – Nacionalinės teisės norma, numatanti trejų metų senaties terminą bei galimybės sustabdyti ar nutraukti jo skaičiavimą – Neleistinumas*
(SESV 102 straipsnis)

(žr. 45–55 punktus)

5. *Prejudiciniai klausimai – Teisingumo Teismo jurisdikcija – Ribos – Akivaizdžiai su byla nesusiję klausimai ir hipotetiniai klausimai, užduoti aplinkybėmis, kuriomis naudingas atsakymas yra neįmanomas – Su pagrindinės bylos dalyku nesusiję klausimai*
(SESV 267 straipsnis)

(žr. 57–60 punktus)

Santrauka

2019 m. kovo 28 d. priimtame Sprendime *Cogeco Communications* (C-637/17) Teisingumo Teismas pareiškė savo poziciją dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, susijusio su Direktyvos 2014/104¹ dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo, SESV 102 straipsnio ir lygiavertiškumo bei veiksmingumo principų išaiškinimu. Pagrindinė byla susijusi su ieškiniu dėl žalos, kurią *Cogeco Communications Inc.* patyrė dėl antikonkurencinių bendrovės *Sport TV Portugal SA* veiksmų, atlyginimo. Po to, kai Konkurencijos institucijos sprendimu *Sport TV Portugal* buvo skirta bauda už piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi televizijos *premium* sporto kanalų rinkoje nuo 2006 m. iki 2011 m., 2015 m. vasario 27 d. buvo pareikštas ieškiny.

Pagrindinėje byloje taikytina Portugalijos teisė, reglamentuojanti deliktinę atsakomybę, numato trejų metų senaties terminą, kuris, *Sport TV Portugal* teigimu, turėjo būti pradėtas skaičiuoti nuo tada, kai *Cogeco Communications* gavo visą reikalingą informaciją, kad galėtų įvertinti, ar ji turi teisę į žalos atlyginimą; nagrinėjamu atveju teisės pareikšti ieškinį senatis jau yra suėjusi. Direktyvoje 2014/104 yra nuostatų, susijusių su senaties terminu ieškinių dėl žalos atlyginimo už antikonkurencinius veiksmus atveju, tačiau ji ieškinio pareiškimo dieną į Portugalijos teisės sistemą dar nebuvo perkelta. Kadangi ginčo sprendimas priklauso nuo to, ar taikoma Direktyva 2014/104, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą šiuo klausimu.

Dėl šios Direktyvos 2014/104 taikymo *ratione temporis* Teisingumo Teismas nusprendė, kad tais atvejais, kai valstybės narės nutarė, kad jų nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis perkeliamos procesinės šios direktyvos nuostatos, netaikomos ieškiniams dėl žalos atlyginimo, pareikštiems iki šių nacionalinės teisės nuostatų įsigaliojimo, ieškiniams, pareikštiems po 2014 m. gruodžio 26 d., tačiau iki minėtos direktyvos perkėlimo termino pabaigos, toliau taikomos tik nacionalinės procesinės normos, kurios jau galiojo iki minėtos direktyvos perkėlimo. Tas pats *a fortiori* pasakytina ir apie nacionalinės teisės nuostatas, valstybių narių priimtas pagal Direktyvos 2014/104 21 straipsnį tam, kad būtų laikomasi šios direktyvos esminių nuostatų, nes,

¹ 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/104/ES dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo (OL L 349, 2014, p. 1; toliau – Direktyva 2014/104).

kaip matyti iš šios direktyvos 22 straipsnio 1 dalies teksto, šios nacionalinės teisės nuostatos negali būti taikomos atgaline tvarka. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad Direktyva 2014/104 turi būti aiškinama taip, kad ji ginčui pagrindinėje byloje netaikoma.

Taigi, nesant Sąjungos teisės nuostatų, susijusių su ieškiniais dėl žalos atlyginimo už antikonkurencinius veiksmus, kiekviena valstybė narė savo teisinėje sistemoje turi nustatyti teisės reikalauti atlyginti žalą, atsiradusią dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi, įgyvendinimo taisykles, įskaitant su senaties terminais susijusias taisykles, su sąlyga, kad bus laikomasi lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų. Šios taisyklės neturi daryti neigiamos įtakos veiksmingam SESV 102 straipsnio taikymui.

Šiuo klausimu reikia atsižvelgti į bylą, susijusią su konkurencijos teise, ypatumus ir ypač į aplinkybę, kad norint pateikti ieškinį dėl žalos, padarytos dėl Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimo, atlyginimo reikia iš principo atlikti sudėtingą faktų ir ekonominę analizę.

Taikydamas veiksmingumo principą Teisingumo Teismas konstatavo, kad jei senaties terminas, kuris pradedamas skaičiuoti prieš užbaigiant procedūras, po kurių nacionalinė konkurencijos institucija ar apeliacinė institucija priima galutinį sprendimą, yra per trumpas, palyginti su tokių procedūrų trukme, ir jo skaičiavimas, kol vyksta šios procedūros, negali būti nei sustabdytas, nei nutrauktas, gali būti taip, kad toks senaties terminas baigsis dar iki minėtų procedūrų pabaigos. Dėl tokio termino naudojimosi teise pareikšti ieškinius dėl žalos atlyginimo, grindžiamus galutiniu sprendimu, kuriuo konstatuojamas Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimas, gali tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas. Todėl Teisingumo Teismas nusprendė, kad SESV 102 straipsnis ir veiksmingumo principas turi būti aiškinami taip, kad jiems prieštarauja nacionalinės teisės norma, numatanti tokį senaties terminą.